

22 Ekim 2024

Kimin çetesi?

Sağlıkta ortaya çıkarılan çete kamuoyunda haklı olarak büyük infiale yol açtı.

Öncelikle bu süreçte hayatını kaybettiği bildirilen bebeklerimizin ve ailelerinin acısını paylaşıyoruz.

Bu olayın ortaya çıkarılmasını sağlayan, sürecin takipçisi olan mesleğini halkın yararına ve etik ilkelere bağlı kalarak yapan tüm sağlık çalışanlarına ve yargı mensuplarına teşekkür ediyor, suçluların yargılama sonucunda hak ettikleri şekilde cezalandırılmalarını diliyoruz.

Yaşamını kaybeden bebekler: İddianamede "Sağlık Bakanlığı Uzman Görüşü" başlığı altında 19 bebeğe ait değerlendirme yapıldığı ve kanaat bildirildiği görülmektedir. Polis fezlekesinde yer alan tape içeriklerinden veya ailelerin SABİM ve CİMER başvurularından sonra yapılan incelemeler sonucunda oluşturulan uzman kanaatine göre yaşamını yitiren bebeklerden bazıları için ölümle ihmal arasında illiyet bağı bulunduğu, bazı ölümler açısından ise illiyet bağı kurulamadığı anlaşılmaktadır. Uzman görüşü içerisinde sorumlu olarak gösterilen ve illiyet bağı kurulan **şüphelilerin ihmali davranışla kasten adam öldürme suçu** işledikleri iddia edilmiştir ve 10 bebek dosyada maktul olarak yer almıştır.

Bu şüphelilerden hekim olanlar hakkında İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu tarafından TTB disiplin yönetmeliği uyarınca resen soruşturma başlatılacaktır. Söz konusu suçlar bu yönetmelik uyarınca meslekten men cezası gerektirmektedir. Gereği yapılacaktır.

Burada dikkat çeken en önemli husus bu bebeklerin çoğunun soruşturmanın başlamasından sonra yaşamını yitirmesi ve soruşturma sırasında yapılan teknik takiple elde edilen delillerle soruşturmaya dâhil edilmesidir. Bu husus söz konusu tarihten önceki sürede bu yenidoğan ünitelerinde yeterli denetimin yapılmadığını düşündürmektedir.

Çok sayıda özel hastane yenidoğan yoğun bakım ünitesinin suç örgütü tarafından işletilmesi: Bu durum görünürde Özel Hastane Yönetmeliğine aykırı olsa bile dosyadaki deliller bu gerçeği açıkça ortaya koymaktadır. Danışmanlık hizmeti şeklinde yapılan sözleşmelerle muvazaalı şekilde bu üniteler suç örgütü tarafından işletilmiştir.

Danışmanlık hizmeti vb. gibi yan sözleşmelerle hastanelerin asli görevlerinin taşeron yapılar tarafından işletilmesi engellenmelidir. Aynı zamanda özel hastanelerde hekimlerin şirket kurarak çalıştırılması uygulanmasına son verilmelidir.

SGK'nın zarara uğratılması: SGK Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) çerçevesinde yoğun bakım basamaklarına göre gün başına ödeme yapmaktadır. İddianameye göre söz konusu hastanelerde hasta basamakları olduğundan yüksek gösterilmiş, bazı hastaların yatış süresi uzatılmıştır.

112 sistemi: 112 Kontrol Komuta Merkezi'nin sahip olduğu otomasyon sistemi tüm hastanelerin yatak durumunu - kaç tanesi boş kaç tanesi dolu – anlık görmekte, ihtiyaç halinde yakınlık, yoğun bakım olanakları gibi kriterleri göz önüne alarak söz konusu merkezdeki doktor ile görüşülerek hastaların uygun sağlık hizmeti alacakları hastaneye transferi sağlanmaktadır. Burada önemli nokta 112 Kontrol Komuta Merkezi'nin hastayı yönlendirme kararının kesin karar şeklinde olmasıdır.

Hastaların suç örgütü tarafından onların istediği hastanelere maddi kazanç sağlayacak şekilde sevk edildikleri anlaşılmaktadır.

Sağlık sisteminin en zayıf halkası: yoğun bakımlar (özel olarak yenidoğan yoğun bakımları)

Yenidoğan dönemi (yaşamın ilk 28 günü) sağlığın en kırılgan olduğu dönemdir. Bebek ölümlerinin yarısından çoğu bu dönemde gerçekleşmektedir. Türkiye’de bebek ölüm hızı 2023 yılında 1.000 canlı doğumda 9,8, (2022 yılında 9,2) neonatal ölüm hızı 6,0 ve beş yaş altı ölüm hızı 14,0 olarak gerçekleşti.

2023 yılı verilerine göre Sağlık Bakanlığı 4.907 (%35), üniversiteler: 1.606 (%11), özel hastaneler 7.144 (%52) olmak üzere toplam 13.657 yenidoğan yoğun bakım yatağı vardır.

Sağlık Bakanlığı’nın yataklı sağlık tesislerinde yoğun bakım servislerinde sağlık hizmetlerinin uygulama usul ve esasları tebliğine göre birinci, ikinci ve üçüncü basamak yeni doğan yoğun bakım servislerinde neonatoloji (yenidoğan yan dal) uzmanı tabip bulmaması durumunda tercihen yenidoğan yoğun bakım konusunda deneyimli olan bir çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı görevlendirilir. Dördüncü düzey yenidoğan yoğun bakım servisinde ise neonatoloji uzmanı bir tabibin görevlendirilmesi zorunludur. Bir özel sağlık kuruluşunda tam zamanlı çalışan bir uzman hekim ek olarak iki ayrı yerde daha yarı zamanlı çalışabilmektedir.

Suiistimale açık olan bu düzenlemenin gözden geçirilmesi gerekmektedir. Kamuya ait yenidoğan yoğun bakım yatak sayısı artırılmalı, özel hastanelerden hizmet alımına son verilmelidir.

İddianamede malen sorumlu olarak belirtilen hastanelerin faaliyetlerinin durdurulması sonucu olayla hiçbir ilişkisi bulunmayan yüzlerce hekim, binlerce sağlık çalışanı bir gecede işsiz kalmış, buralarda hizmet alan hastalar mağdur edilmiştir. Bu hastaneler öncelikle kamu denetiminde yeniden faaliyete geçirilmeli, ardından kamuya devredilmeli, ailelerin ve üçüncü kişilerin uğradığı maddi zarar hastanelerin kamulaştırılmasından karşılanmalı ve çalışanların özlük hakları korunarak kamu çalışanı statüsüne alınması sağlanmalıdır.

İddianamede açıkça görüldüğü gibi özel hastaneleri denetlemekle görevli olan Sağlık Müdürlüğü ve Sağlık Bakanlığı bu görevini etkili bir şekilde yerine getirmemiştir. Bunun yanında topluma güven verici bir tutum göstermemiştir. Yurttaşlar günlerdir endişe içinde bu olayı takip etmektedir. Sağlık Bakanı’nı sorumlu davranarak gereğini yapmaya, bir bürokrat olan Sağlık Bakanı’nı o göreve atayan makamı da göreve davet ediyoruz.

Bu olay AKP hükümetleri tarafından 20 yıldan fazla süredir uygulanan ve sağlığı alınıp satılır bir meta, hastaneleri ticarethane, hastaları müşteri haline getiren “Sağlıkta Dönüşüm Programı”nın iflas etmiş olduğunun göstergesidir. Olayda adı geçen hastanelerin tamamının özel olması tesadüf değildir. Piyasalaşan sağlık hizmetleri içinde bu tür suç yapılanmalarının oluşmasının maddi zemini vardır. Bu nedenle sağlık piyasasının dinamiklerine terk edilmemeli; Sosyal Güvenlik Kurumu özel hastanelerden hizmet satın almaktan vazgeçmelidir. Prim, katkı-katılım payı, fark ücreti, ilave ücret yerine genel bütçeden finanse edilen, kamu eliyle herkese eşit, ücretsiz, nitelikli, ulaşılabilir bir sağlık sistemi kurmak için bu ülkenin kaynakları yeterlidir.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ KONSEYİ

İSTANBUL TABİP ODASI
YÖNETİM KURULU